

Antonín z Padovy, kněz, řeholník, církevní učitel OFM

narozen: r. 1195 v Lisabonu, Portugalsko

zemřel: 13. června 1231 v Arcelle u Padovy, Itálie

patron Padovy, Lisabonu, Paderbornu a Hildesheimu; za znovunalezení ztracených věcí; milujících; manželství; žen a dětí; chudých; cestujících; pekařů a horníků; za šťastný porod; proti neplodnosti; proti horečce; proti nemocem dobytka; proti ztroskotání lodi; proti válečným útrapám; proti moru; pomocník v každé nouzi; františkánů

Antonín patří k vynikajícím osobnostem katolické církve.

Už za jedenáct měsíců po své smrti - byl to nejkratší

proces svatořečení v dějinách - byl přijat mezi světce. Slavnostní akt provedl též papež, který kanonizoval čtyři roky předtím Františka z Assisi: Řehoř IX. O sedm století později, 16. ledna 1946, přijal papež Pius XII. františkánského kazatele mezi církevní učitele. Tento titul byl mimořádný, protože Antonínova spisovatelská pozůstalost, na rozdíl od jiných církevních učitelů, byla velmi malá; v první řadě jde o náčrty kázání. Navštívíme-li dnes slavnou baziliku sv. Antonína v Padově, postavenou jako náhrobní kostel velkého světce po jeho smrti. Co je to, co na tomto lidovém světcovi fascinuje až do sklonku 20. století? V čem spočívá charisma, které obklopuje postavu uctívaného v celém světě?

Antonín, jehož křestní jméno znělo Fernandez, přišel na svět v roce 1195 jako syn bohaté šlechtické rodiny v Lisabonu. Po dobrém náboženském vzdělání vstoupil r. 1212 k augustiniánským kanovníkům v portugalské Coimbre a přijal kněžské svěcení. Po létech stál mladý duchovní mezi truchlícími masami lidí, když bylo pochovááno v Coimbre pět františkánských misionářů, kteří byli zavražděni mohamedány v Maroku. Hluboce dojat tímto zážitkem, rozhodl se augustinián Fernandez, že vstoupí do františkánského řádu a odejde do Afriky jako posel víry. Přestoupil r. 1220 k

menším bratřím do kláštera sv. Antonína v Coimbre a přijal zde jméno Antonín. O něco později vyrazil lodí do Maroka, aby tam hlásal slovo Boží. Sotva dorazil do Afriky, onemocněl Antonín tak těžce, že byl po měsíce upoután na lůžko. Zeslaben a hluboce nešťastný musel uznat, že se musí vrátit do Portugalska.

Nakonec se osud františkánského mnicha rozhodl při plavbě směrem do vlasti: těžká bouře přirazila loď ke břehu Sicílie. Antonín se odtud odebral do Assisi, kde právě zval zakladatel řádu František ke druhé generální kapitule do Porciunkuly. Pokorně a tiše se zúčastnil Antonín shromáždění, nikdo si ho nevšiml. Konečně se ho ujal řádový provinciál kraje Emilia-Romagna a vzal ho se sebou do osamělého horského kláštera Monte Paolo blízko města Forli na adriatickém pobřeží. Postupně se projevovalo mimořádné řečnické nadání mnicha z Portugalska. Itálie objevila jednoho z nejnadšenějších kazatelů celých církevních dějin.

Od té doby stál Antonín na kazatelnách kostelů, na velkých náměstích a na mořských plážích a hlásal lidem slovo Boží - někdy sem přišlo až 30 tisíc posluchačů. V letech 1222 až 1224 působil Antonín v kraji kolem Rimini a Milána, od r. 1224 do 1226 přeložil své působení do jižní Francie a r. 1227 se vrátil do Horní Itálie, kde se nakonec usadil v Padově. V centru jeho strhujících

kázání, která mu otevírala srdce lidí a přiváděla k víře i ty, co tvrdošjně popírali Boha, byl stále znovu slovní boj proti bludům té doby, proti katarům, albigenkým a waldenským. Jeho úsilí na tomto poli korunovaly velkolepé úspěchy.

Františku z Assisi nemohla uniknout vynikající osobnost v jeho řádu. Otec řádu jmenoval Antonína nakonec prvním učitelem teologie pro Menší bratry, mistrem františkánů. Mnoho času však už nezbývalo mladému Antonínovi k vykonávání této činnosti. Velmi oslaben a vyčerpán dlouholetými misijními cestami za nejtěžších podmínek musel se uchýlit r. 1231 na statek v blízkosti Padovy, aby načerpal sil. V koruně stromu si dal postavit vzdušné sídlo, které bylo od nynějška jeho oblíbeným místem. Když Antonín, jemuž papež Řehoř IX. dal pro jeho velkou znalost Písma svatého titul „Archa Zákona“, cítil, že se blíží smrt, odebral se ve svých 35 letech k řeholnicím do Arcella u Padovy. Tam zemřel 13. června 1231 s kajícím žalem na rtech. V roce 1263 byly ostatky za přítomnosti řádového generála Bonaventury, další velké osobnosti františkánského řádu, zvednuty a přeneseny do Antonínovy baziliky, pro něho zbudované. U Antonínova hrobu se udály v průběhu doby mnohé zázraky, takže Bonaventura jednou řekl: „Hledáš-li zázraky, jdi k Antonovi!“ Svatý Antonín je často zobrazován, jak káže rybám. To se vztahuje k asi nejslavnější legendě ze života kazatele: když jednou chtěl

Antonín na mořském břehu u Rimini kázat velkému množství lidí, skoro nikdo ho neposlouchal. Najednou vystrčily ryby své hlavy z moře a naslouchaly kazateli. Tento zážitek vedl podle legendy k tomu, že všichni obyvatelé Rimini se dali pokřtít.

Úcta a tradice: Antonínův kult se rozšířil především v Padově a ve františkánském řádu; od 16. století je velký mnich a kazatel vysoce uctíván v celé církvi. V Itálii patří Antonín do dnešního dne k nejuctívanějším církevním postavám, Antonínova bazilika v Padově je jedno z nejvíc navštěvovaných poutních míst.

Znázorňování: Antonín z Paadovy byl znázorňován téměř vždy jako mladý františkán, často v kazatelském postoji. Často ho vidíme i s malým Ježíšem, např. na malbách od El Greca v Pradu v Madridu nebo od Murilla v muzeu v Seville. Antonín byl zobrazován často také s P. Marií, např. na fresce od Agnola Gad-diho u Sv. Kříže ve Florencii. Světci jsou přidávány: lilie, osel a ryby, hostie, skříňka s poklady, kříž.

Podle textů knihy Rok se svatými